MALTA

QORTI CIVILI
(SEZZJONI TAL-FAMILJA)

ONOR. IMHALLEF
JOSEPH AZZOPARDI

Seduta tad-9 ta' Marzu, 2007

Citazzjoni Numru. 103/2006

A

-vs-

B

Il-Qorti;

Rat ir-rikors ġuramentat ippreżentat fit-22 ta' Marzu, 2006 li permezz tiegħu l-attriċi esponiet bir-rispett:

1. Illi l-partijiet iżżewġu fit-tmienja u għoxrin (28) ta' Mejju tas-sena elf, disa' mija, ħamsa u tmenin (1985) fil-Kappella ta' Sant'Agatha, Rabat, Malta (Dok. A);

2. Illi minn dan iż-żwieġ kien hemm tlett ulied u cioe'

X li twieldet fil-wieħed u tletin (31) ta' Lulju tas-sena elf, disa' mija, disgħa u tmenin (1989), Y li twieldet fit-tlieta (3) ta' Ġunju tas-sena elf, disa' mija, wieħed u disgħin (1991), u Z twieldet fl-erbgħa u għoxrin (24) ta' Jannar tas-sena elf, disa' mija, sebgħa u disgħin (1997);

3. Illi l-partijiet kienu sseparaw permezz ta' kuntratt in atti tan-Nutar Pubbliku Malti Dottor Tonio Cauchi fis-sebgħa (7) ta' Diċembru tas-sena elfejn u ħamsa (2005);

4. Illi l-kunsens tal-konvenut kien vizzjat b'difett serju ta' diskrezzjoni ta' ġudizzju fuq il-ħajja miżżewġa jew fuq id-drittijiet u dmirijiet essenzjali tagħha;

5. Illi l-kunsens tal-konvenut inkiseb bl-esklużjoni pożittiva taż-żwieġ innifsu u ta' l-elementi essenzjali tal-ħajja miżżewġa;

Għalhekk jitlob lil dina l-Onorabbli Qorti għaliex m'għandhiex;

1. Tiddeċiedi u tiddikjara li ż-żwieġ bejn il-kontendenti ċċelebrat fit-tmiena u għoxrin (28) ta' Mejju tas-sena elf, disa' mija, ħamsa u tmenin (1985) hawn fuq imsemmi, kien null u invalidu għall-finijiet u effetti kollha tal-Liġi u tagħti dawk il-provvedimenti kollha l-oħra li jkunu opportuni f'dan ir-rigward.

Bl-ispejjeż, kontra l-intimat li jibqa' nġunt minn issa in subizzjoni.

Rat il-lista tax-xhieda.

Rat ir-risposta ġuramentata ppreżentata fit-13 ta' Ġunju, 2006 li permezz tagħha l-intimat espona umilment;

1. Illi l-intimat m'huwiex jikkontesta l-fatt li ż-żwieġ tiegħu mar-rikorrenti, iċċelebrat fit-tmienja u għoxrin (28) ta'

Mejju tas-sena elf, disa' mija u ħamsa u tmenin (1985) huwa null u invalidu għall-finijiet u effetti kollha tal-liġi. Jikkontesta pero' l-allegazzjoni da parti tar-rikorrenti li n-nullita' uh l-invalidita' taż-żwieġ bejn il-kontendenti hija riżultat ta' tortijiet imputabbli esklusivament lilu, u dana kif ser jiġi ppruvat fil-mori ta' dawn il-proċeduri. Għaldaqstant l-esponent m'għandux ibati l-ispejjeż ta' din il-proċedura;

2. Illi l-intimat lanqas ma jikkontesta l-fatt li l-kunsens tiegħu kien vizzjat b'difett serju ta' diskrezzjoni ta' ġudizzju fuq il-ħajja miżżewġa jew fuq id-drittijiet u d-dmirijiet essenzjali tagħha;

3. Illi l-allegazzjoni da parti tar-rikorrenti li l-kunsens ta' l-intimat inkiseb bl-esklużjoni pożittiva taż-żwieġ innifsu u ta' l-elementi essenzjali tal-ħajja miżżewġa hija totalment infondata kemm fil-fatt kif ukoll fid-dritt;

4. Illi mingħajr preġudizzju għas-suespost, il-kunsens tar-rikorrenti kien vizzjat b'difett serju ta' diskrezzjoni ta' ġudizzju fuq il-ħajja miżżewġa u fuq id-drittijiet u d-dmirijiet essenzjali tagħha, u dana kif ser jiġi ppruvat fil-mori ta' dawn il-proċeduri.

Rat il-lista tax-xhieda.

Rat l-atti proċesswali.

Rat l-affidavits ta' l-attriċi, u ta' omissis; rat ukoll dawk tal-konvenut u ta' Rita u ta' omissis.

Semgħet lix-xhieda Dr. Anton Grech.

Rat il-verbal tas-seduta tat-2 ta' Frar, 2007 illi permezz tiegħu l-kawża tħalliet għas-sentenza.

Ikkunsidrat;

Illi l-attriċi qed titlob l-annullament taż-żwieġ kontrattat bejn il-partijiet fit-28 ta' Mejju, 1985 a bażi tal-Kapitlu 255 tal-Liġijiet ta' Malta. Il-konvenut jaqbel ma' dan iżda jgħid li

ż-żwieġ huwa null għal raġunijiet imputabbli anke lill-attriċi.

Kif irritenew il-Qrati Maltin; "*F'materja ta' żwieġ illi huwa ta' ordni pubbliku, ma tistax tagħmilha daqshekk faċli li parti tirrepeti kliem il-liġi u l-parti l-oħra tammetti u b'hekk jirrendu ż-żwieġ annullabbli bl-iktar mod faċli u espedjenti. Hawn ma aħniex fil-kamp ta' kreditu likwidu jew responsabilita' ta' xi kolliżjoni imma f'kamp l-iktar delikat u serju u l-Qorti ma tistax tħalli nies li kappriċċożament wara xi żmien ta' żwieġ jiddeċiedu illi kellhom nuqqas ta' diskrezzjoni fuq iż-żwieġ u meta jkollhom sieħba jew sieħeb ieħor jerġgħu jakkwistaw malajr din id-diskrezzjoni u jsiru maturi. Fejn jirriżultaw verament raġunijiet għall-annullament tiegħu l-istess żwieġ għandu jiġi annullat pero' dan ma għandux ikun sabiex jiġu akkomodati l-kappriċċi ta' dak jew l-ieħor. Għalhekk il-kawżali għall-annullament għandha tirriżulta ċara u mingħajr dubbju.*" (Anna Tonna vs Alexander Tonna deċiża mill-Qorti ta' l-Appell fis-6 ta' Novembru, 1991).

Ir-raġunijiet indikati mill-attriċi jirrigwardjaw dawn is-subinċiżi tal-liġi in kwistjoni u cioe';

19 (1) (ċ) – il-kunsens inkiseb b'qerq dwar il-kwalita' tal-parti l-oħra li mix-xorta tiegħu jista' jfixkel serjament il-ħajja miżżewġa;

19 (1) (d) – vizzju tal-kunsens ta' xi parti li jkun b'difett serju ta' diskrezzjoni fuq il-ħajja miżżewġa jew fuq id-drittijiet u dmirijiet essenzjali tagħha jew b'anomalija serja psikoloġika li tagħmilha impossibbli li dik il-parti taqdi l-obbligazzjonijiet essenzjali taż-żwieġ;

Mill-provi voluminużi mressqa mill-partijiet jidher li dan kien każ ta' żwieġ kif jingħad bl-Ingliż bejn tnejn minn nies, *ill matched*. Fil-fatt anke dwar ir-raġuni għaliex iż-żwieġ għandu jkun dikjarat null ma humiex jaqblu.

Kif qalet il-Qorti tal-Appell fil-kawza Joseph Zammit vs Bernardette Zammit (27 ta' Jannar, 2006) ;

"*Irid mill-ewwel jiġi senjalat prinċipju fondamentali fil-liġi ċivili u cioe' li ż-żwieġ bejn il-kontendenti għandu jkun preżunt li jkun wieħed validu. Għalhekk huwa dover assolut ta' kull parti fil-kawża li tagħmel prova sodisfaċenti ta' l-allegazzjonijet rispettivi tagħha dwar l-allegazzjoni u cioe' li ż-żwieg huwa null għaliex l-oneru tal-prova huwa dejjem fuq spallejn min jallega.*

Is-sub-inċiż (d) fuq imsemmi jsemmi wkoll li ż-żwieġ ikun null jekk ikun affettwat b'anomalija psikoloġika serja u tagħmilha impossibbli għal dik il-parti li taqdi l-obligazzjonijiet essenzjali taz-żwieġ. Ta' min jenfasizza hawn li l-liġi tagħna tirrikjedi li l-anomalija psikoloġika tkun tali li tagħmilha impossibbli u mhux sempliċement diffiċli li wieħed jaqdi l-obligazzjonijet essenzjali taz-żwieġ jew inkella li jassumi l-istess obligazzjonijiet essenzjali taz-żwieġ."

Kif qalet ukoll il-Qorti fil-kawża Nicholas Agius vs Rita Agius (25 ta' Mejju, 1995); "*B'difett serju ta' diskrezzjoni tal-ġudizzju l-leġislatur ma riedx ifisser sempliċement kwalsiasi stat ta' immaturita; li parti jew l-oħra fiż-żwieġ tista' tkun fiha fil-mument li jingħata l-kunsens reċiproku. Li kieku l-leġislatur irrikjeda maturita' sħiħa u perfetta ftit jew addirittura ebda żwieġ ma kien ikun validu. In-nuqqas ta' discretio judicii hu kunċett ġuridiku intrinsikament marbut mal-kapaċita' ta' parti jew oħra fiż-żwieġ li tagħti l-kunsens liberu u xjenti tagħha għar-rabta taż-żwieġ.* F'dan is-sens ġew deċiżi wkoll il-kawżi Angela Spiteri vs Joseph Spiteri (4 ta' Novembru, 1994), Robert Attard vs Josephine Attard (18 ta' Ottubru, 1995) u Janet Portelli vs Victor Portelli (14 ta' Awwissu, 1995).

Fil-kawża fl-ismijiet Mario Mizzi vs Maris Mizzi (15 ta' Novembru, 2005) il-Qorti tal-Appell ukoll qalet li; "*Biex ikun hemm in-nuqqas jew difett serju ta' diskrezzjoni ta' ġudizzju irid ikun hemm l-inkapaċita' psikika jew kostituzzjonali (mhux*

neċessarjament anomlaija psikoloġika fis-sens mediku) li wieħed jagħraf u jirrifletti jew li jiddeċiedi liberament

(jiġifieri mingħajr impulsi interni li jkunu neħħew il-liberta ta' l-għażla tal-persuna li tkun) fuq l-oġġett tal-kunsens matrimonjali."

Dwar il-kawża per se, ftit hemm wieħed xi jgħid iżda anke eżami superfiċjali tal-provi jindika li l-konvenut kellu diversi problemi u hemm qbil anke mix-xhieda li ressaq hu stess li missieru kien kif jgħidu t-Taljani *padre padrone* li ftit kien iħalli spazju għal uliedu biex ikollhom identita' tagħhom. Da parti ta' l-attriċi kellha għaġla biex tiżżewweġ għaliex ma kienet xejn kuntenta d-dar billi missierha kien reġa' żżewweġ wara li mietet ommha.

Il-Qorti għalhekk mingħajr dubbju tħoss illi f'dan il-każ hemm każ li dan iż-żwieġ jiġi annullat a bażi tas-subinċiż (ċ). L-allegazzjonijiet tal-partijiet fil-konfront ta' xulxin jidhru li huma ġustifikati, jekk mhux kompletament pero' suffiċjentement biex irendi ż-żball fuq il-kwalita' tal-parti l-oħra li jfixkel serjament il-ħajja miżżewġa.

Għal dawn il-mottivi l-Qorti tilqa' t-talba attriċi u tiddikjara null iż-żwieġ kuntrattat bejn il-partijiet fit-28 ta' Mejju, 1985. L-ispejjeż ikunu bla taxxa.

Moqrija.

< Sentenza Finali >

--------------------------------TMIEM--------------------------------